

Handläggare
Nathan Öhrn
Telefon: 08-508 33 689**Till**
Utbildningsnämnden
2024-11-21

Studievägsutbudet i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan läsåret 2025/26

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden fastställer studievägsutbudet i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan läsåret 2025/2026 i enlighet med utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden fastställer årligen studievägsutbudet. Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande innehåller förslag till organisation av studievägsutbudet vid stadens kommunala gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor läsåret 2025/2026.

Antalet platser på de olika programmen i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan ska enligt skollagen så långt det är möjligt anpassas med hänsyn till ungdomarnas önskemål och arbetsmarknadens behov. Anpassningen till elevernas önskemål innebär att förvaltningen inte kan göra den definitiva dimensioneringen innan ungdomarnas val är kända. Beslut om ändringar i dimensionering, liksom fördelningen av utbildningsplatser till respektive skolenhet, är sedan tidigare delegerat till gymnasiedirektören. På totalen föreslår förvaltningen en minskning av antalet platser i årskurs 1. Minskningen sker företrädesvis på högskoleförberedande program och introduktionsprogrammet språkintroduktion.

Utifrån budgetuppdraget att utreda förutsättningarna för att starta ett yrkesprogram på någon av stadens gymnasieskolor som idag domineras av högskoleförberedande program föreslår förvaltningen att försäljnings- och serviceprogrammet startar på Bromma gymnasium läsåret 2025/26.

Utbildningsförvaltningen

Hantverkargatan 2F
Box 22049
104 22 Stockholm
Växel 08 508 33 000
Fax
registrator.utbildning@edu.stockholm.se
<https://start.stockholm/>

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden fastställer studievägsutbudet i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan läsåret 2025/2026 i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Bakgrund

Antalet platser på de olika programmen i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan ska enligt skollagen så långt det är möjligt anpassas med hänsyn till ungdomarnas önskemål och arbetsmarknadens behov. Förvaltningen föreslår årligen organisation av studievägsutbudet vid stadens kommunala gymnasieskolor och studievägsutbudet fastställs av utbildningsnämnden. Från och med höstterminen 2025 ska större hänsyn tas även till arbetsmarknadens behov av utbildad arbetskraft.

Budgetuppdrag om yrkesprogram

I kommunfullmäktiges budget för 2024 fick utbildningsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för att starta ett yrkesprogram på någon av stadens gymnasieskolor som idag domineras av högskoleförberedande program. Förvaltningen har under året genomfört ett analysarbete med att se över vilka program och skolor som kan vara lämpliga för valet av yrkesprogram och skola. I sin utredning har förvaltningen utgått från fem vägledande principer:

- Programmet ska vara efterfrågat och ha ett gott söktryck
- Starten ska inte konkurrera ut andra skolor i stadens regi
- Starten ska bli ekonomisk hållbar
- Programmet ska matcha skolans profil och programmix
- Utredning ska bedöma om anpassade gymnasieskolan och introduktionsprogram också bör starta

Med utgångspunkt i dessa principer föreslår förvaltningen att försäljnings- och serviceprogrammet startar på Bromma gymnasium läsåret 2025/26. Programmet har ett ökande söktryck, det kommer inte att konkurrera med stadens befintliga skolor och det matchar mycket väl med Bromma gymnasiums profil.

Ärendet

Antalet elever ökar något i regionen fram till 2026

Mer än 34 000 elever sökte och antogs till gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan i regionen i år. En tredjedel av dessa elever var folkbokförda i Stockholms stad.

Antalet 16-åringar förväntas öka något i regionen fram till 2026, då det kommer att vara fler 16-åringar i länet än det varit de senaste decennierna. Därefter förväntas antalet 16-åringar återgå till och hålla sig kring 2024:s års nivå fram till 2032. Behovet av gymnasieplatser ökar därmed något men inte med de volymer som elevprognoserna visade för ett par år sedan. Förvaltningen behöver ta hänsyn till de nedskrivna elevprognoserna i sin fortsatta planering

av gymnasieutbudet i samverkan med den gemensamma gymnasiregionen.

Elevernas sökmönster

Cirka 28 000 elever antogs till ett nationellt program på gymnasieskolan i stockholmsregionen 2024. Det är drygt 300 fler elever jämfört med förra året. Till ett högskoleförberedande program har 79 procent antagits och 21 procent till ett yrkesprogram. Andelen som antagits till ett yrkesprogram har ökat i år.

Ekonomiprogrammet är det största programmet i regionen (6 900 antagna). Det är också det program som ökat mest över tid. Intresset för naturvetenskapliga programmet har vänt uppåt, medan teknikprogrammet fortsätter att minska något. Estetiska programmet har minskat i år. För yrkesprogrammen så fortsätter intresset för bygg- och anläggningsprogrammet att minska kraftigt, och även naturbruksprogrammet minskar. VVS- och fastighetsprogrammet bryter en negativ trend i år. Barn- och fritidsprogrammet och hantverksprogrammet ökar. Starkast bland yrkesprogrammen går försäljnings- och serviceprogrammet och el- och energiprogrammet.

Erfarenheter från årets antagning höstterminen 2024

Förvaltningen följer antagningsprocessen noga och gör Anpassningar i utbudet baserat på elevernas sökmönster till olika program och inriktningar inför antagningen. Elevernas intresse för stadens skolor i egen regi är fortsatt hög.

Fyllnadsgraden är hög på stadens högskoleförberedande program (98 procent) och yrkesprogram (92 procent). Andelen stockholmselever som antagits till ett yrkesprogram fortsätter att öka (15 procent).

Andelen stockholmselever som antagits på någon av stadens egna gymnasieskolor alternativt i en gymnasieskola belägen i Stockholms stad ligger på samma nivå som tidigare år. Förvaltningen kan inte se några utträngningseffekter.

På de högskoleförberedande programmen justerade förvaltningen under våren upp antalet platser på studievägar med högt söktryck samtidigt som studievägar med lågt söktryck justerades ner. Två studievägar på Kärrtorps gymnasium stängdes då det inte fanns några behöriga förstahandssökanden. På totalen blev det en minskning med cirka 100 platser.

Utbudet i regionen på yrkesprogrammen är fortsatt större än antalet elever som är intresserade av att söka till programmen. Det gör att

många huvudmän har svårt att fylla sina platser. Söktrycket till stadens yrkesprogram är över lag gott och inga justeringar gjordes med hänsyn till söktrycket.

På introduktionsprogrammen har förvaltningen särskilt följt utvecklingen för att säkerställa att obehöriga stockholmselever bereds plats. Antalet nyanlända minskar och antalet sökande till språkintröduktion var i årets antagning lägre än tidigare år. Vid terminsstart fanns lediga platser på språkintröduktion. Samtidigt ökade söktrycket till individuellt alternativ kraftigt och det behövs fler platser för att staden ska uppfylla hemkommunsansvaret framöver.

Antalet stockholmare som sökte till anpassad gymnasieskola ökade i år. Fler stockholmare har antagits till individuellt alternativ i år och fyllnadsgraden är 100 procent. Fler platser behövs även här för att staden ska uppfylla hemkommunsansvaret framöver.

Förslag till utbud höstterminen 2025

Förslag till utbud inför kommande antagning höstterminen 2025 läggs på hösten året innan för att sökande elever ska veta vilket utbud som finns att söka när de besöker gymnasimässan och skolornas öppna hus. Första ansökningsomgången till gymnasiet är öppen från mitten på januari till mitten på februari 2025.

Den definitiva dimensioneringen kan inte göras förrän ungdomarnas val är kända. Beslut om ändringar i dimensioneringen, liksom fördelningen av utbildningsplatser till respektive skolenhet, är delegerat till gymnasiedirektören.

På totalen föreslås antalet platser som erbjuds i årskurs 1 minska, se tabell 1.

Tabell 1. Antal platser i egen regi 2023, 2024 samt förslag 2025

Program	Antal platser, årskurs 1		
	2023	2024	2025
Högskoleförberedande program (inklusive IB)	5 580	5621	5418
Yrkesprogram (exklusive yrkesdansare)	649	653	669
Introduktionsprogram	1 000	992	902
Anpassad gymnasieskola	130	131	127
Totalt	7 359	7397	7116

I bilaga 1 framgår föreslagen dimensionering av antal utbildningsplatser på respektive program. Med antal platser avses antal antagningsplatser i årskurs 1.

Högskoleförberedande program

Det totala antalet platser på högskoleförberedande program föreslås minska. Det är dels en effekt av att det inte är någon antagning på Kärrtorps gymnasium i år, dels en effekt av att Bromma gymnasium föreslås minska ekonomiprogrammet för att starta försäljnings- och serviceprogrammet, dels en effekt av att två skolor har färre avgångselever i år. Samtidigt så ökar lokalkapaciteten på Betty Pettersons gymnasium och Midsommarkransens gymnasium, vilket medför fler platser. Samtliga ansökningar om att anordna riksrekryterande utbildningar, spetsutbildningar och särskilda varianter har blivit godkända av Skolverket och ingår i utbudet, se bilaga 1.

Yrkesprogram

Förvaltningen föreslår ett flertal förändringar i utbudet på stadens yrkesprogram där ökningen i antalet platser beror främst på att försäljnings- och serviceprogrammet ökar i samband med att programmet startar på Bromma gymnasium.

I och med gymnasiereformen Gy25 försvinner hantverksprogrammet och ett nytt program tillkommer – frisör- och stylistprogrammet – som kommer att erbjudas på S:t Eriks gymnasium. Tre nya riksrekryterande yrkesprogram startar också på S:t Eriks gymnasium: finsnickeriutbildningen, floristutbildningen och design och sömnadsteknisk utbildningen. På totalen motsvarar platserna på de nya programmen tidigare års utbud på hantverksprogrammet.

Introduktionsprogram

Följande justeringar föreslås av utbudet på introduktionsprogrammen för obehöriga elever.

Programinriktat val

Minskat antal platser, företrädesvis mot högskoleförberedande program.

Yrkesintroduktion

Minskat antal platser på yrkesintroduktion mot försäljnings- och serviceprogrammet. Förvaltningen bedömer att det på sikt kan finnas möjligheter att starta introduktionsprogrammen mot försäljnings- och serviceprogrammet. Detta bör dock inte ske i ett första skede när försäljnings- och serviceprogrammet startar på Bromma gymnasium, eftersom det innebär större organisatoriska och lokalmässiga förändringar.

Individuellt alternativ

Ökat antal platser på individuellt alternativ utifrån erfarenheterna från årets antagning.

Språkintröduktion

Behovet av språkintröduktion är svårt att bedöma. Förvaltningen gör bedömningar tillsammans med grundskoleavdelningen, följer utvecklingen av nyanlända elever hos START Stockholm och tar del av prognoser för att bedöma hur många elever som kan vara aktuella för språkintröduktion nästa höst. Utifrån detta föreslår förvaltningen en minskning av antalet platser på språkintröduktion, vilket möjliggör en ökning på individuellt alternativ.

Platser i fri kvot

I enlighet med gymnasieförordningen avsätts ett begränsat antal platser för fri kvot vid antagningen till stadens kommunala gymnasieskolor. Årligen avsätts cirka 40–45 platser för elever för som ansöker om fri kvot på grund av särskilda omständigheter och cirka 90–100 platser för elever som ansöker med utländska betyg. Totalt avsätts cirka 140–145 platser för fri kvot i stadens gymnasieskolor.

Anpassad gymnasieskola

Prognoser visar att inflödet från anpassad grundskola minskar något när det gäller målgruppen för individuella programmet, samtidigt som en fristående anpassad gymnasieskola har fått tillstånd att starta individuella programmet i staden. Detta bevakas i planeringen. När det gäller de nationella programmen bedömer förvaltningen att tillgången till platser är god i den gemensamma gymnasierregionen. Även detta bevakas i planeringen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samråd med stadens kommunala gymnasieskolor, grundskoleavdelningen, avdelningen för ekonomi och styrning samt avdelningen för utveckling och samordning.

Ärendet kommer att behandlas av den fackliga samverkansgruppen den 11 november 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 13 november 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhet

Enligt skollagen 15 kap. 30 § ska varje kommun ansvara för att ungdomarna i kommunen erbjuds gymnasieutbildning av god

kvalitet, antingen genom att anordna den själv eller via ett primärt samverkansavtal med andra kommuner. Vilka utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa ska så långt det är möjligt anpassas med hänsyn till ungdomarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Förvaltningens utmaning är att tillhandahålla möjligheterna utifrån artikel 3 i barnkonventionen, barnens bästa.

Utbildningsförvaltningen anpassar utbudet per skola inför både den preliminära och den slutliga antagningen för att möta ungdomarnas efterfrågan. Fortsatt har förvaltningen vissa givna förutsättningar att förhålla sig till, till exempel är de kommunala gymnasieplatserna på nationella program öppna för hela länets sökande.

Ungdomar, oavsett könstillhörighet, som söker till gymnasieskolan berörs direkt av beslut om studievägsutbud. Som underlag för årets beslut har bland annat statistik och erfarenheter från elevernas sökmönster 2024 använts. Enligt barnkonventionens artikel 12 ska barn kunna ge synpunkter på de ärenden som berör dem. Synpunkter från ungdomar har i detta läge inte inhämtats, men förvaltningen försöker kontinuerligt beakta de sökandes önskemål genom att justera studievägsutbudet under antagningsomgången. Beslut om studievägsutbud är ett led i att bereda möjlighet för alla ungdomar till fortsatta studier. Det görs ingen diskriminerande åtskillnad av något slag (artikel 2 i barnkonventionen) i beslutet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden fastställer studievägsutbudet i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan läsåret 2025/2026 i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Joachim Håkansson
Gymnasiedirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Studievägsutbudet 2025/2026

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-11-11